

Joka neljäs tarkastetuista teollisuusyrityksistä sai huomautuksen vakavista puutteista ongelmajätehuollossaan, kun Hämeen ympäristökeskus teki elo-syyskuussa tehovalvontaprojektin ympäristölupavelvollisiin päät-jämäläisiin teollisuusyrityksiin. Lähes kaikissa tarkastetuissa yrityksissä oli parantamisen varaa ongelmajätehuollossaan: 20 tarkastetusta laitoksesta ainoastaan yksi laitos selvisi puhtain paperein. Viisi sai huomautuksen vakavista puutteista.

EI OSATTU ODOTTAA

Hälyttävän huono tilanne ongelmajätteiden varastoinnissa, merkitsemisessä, edelleen toimittamisessa ja vuotojenhallinnassa tuli yllätyksenä Hämeen ympäristökeskukselle.

”Normaalin laitosvalvontakäyntien yhteydessä on jo aikaisemmin muodostunut käsitys, että ongelmajätehuollossa on puutteita. Tehovalvontakampanjan tulokset tulivat kuitenkin yllätyksenä, erityisesti vakavimpien, vuotojen hallintaa liittyvien puutteiden osalta”, sanoo Hämeen ympäristökeskuksen ylitarkastaja **Jaana Nuutinen**.

RIKKINÄISIÄ VUOTOALTAITA

Vakavimmat puutteet liittyivät ongelmajätteiden varastointiin ja vuotojen hallintaan.

”Esimerkiksi laitoksen pihalle oli rakennettu varoallas kemikaalivuodon leviämisen ehkäisemiseksi, mutta varoaltaan reuna oli rikki. Toisella laitoksella yksittäiselle tynnyrille rakennettu valuma-allas oli piripintaa myöten täynnä”, projektityöntekijä **Maarit Munne** Hämeen ympäristökeskukselta kertoo.

”Jos vuotojen hallinta hoidetaan pohjavesialueella huonosti, voi syntyä vakavia vaaratilanteita”, Munne jatkaa.

Tehovalvonta paljasti vakavia puutteita

Teollisuuslaitosten ongelmajätehuollossa on huolestuttavan paljon puutteita. Tarkastukset paljastivat vaarallisia tilanteita ongelmajätteiden vuotohallinnassa pohjavesialueilla.

Pohjavesialueella tapahtuneen vuodon kustannukset ovat moninkertaisia verrattuna niiden investointien kuluihin, joilla vuodon olisi voinut estää.

Munnen mukaan muutamissa kohteissa ongelmajätekontteja oli varastoitu väliaikaisesti pihamaalla, vaikka ongelmajätteille pitäisi aina olla oma suljettu ja katettu varastonsa, josta jätteet eivät voi levitä tai huuhtoutua. Tyhjiäkään ongelmajäteastioita ei saa säilyttää pihamaalla, sillä ne luokitellaan ongelmajätteiksi, ellei niitä ole huolellisesti valutettu ja kuivatettu.

ROMUAUTOONKIN SIIRTOASIAKIRJA

Laitoksilla oli eniten puutteita ongelmajätteiden merkitsemisessä. Toiminnanharjoittajat olettavat usein, että työntekijät tuntevat laitoksensa ongelmajätteet. Puutteelliset merkinnät eivät aiheuta välitöntä vaaraa, mutta merkitseminen on tärkeää, jotta varmistetaan turvallinen huol-

Tarkastuskierroksella löytyi myös yrityksiä, jotka olivat hoitaneet ongelmajätehuoltonsa esimerkiksi ainoastaan astioiden merkitsemistä myöten (alakuvat).

Meri Ruppel

Tehovalvontatarkastuksella eräässä yrityksessä kemikaalien ja ongelmajätteiden lastausta ja purkua varten tehdyn asfalttisen varoaltaan reuna oli päässyt murtumaan.

jota tarvitaan ongelmajätteen kuljetuksessa. Siirtoasiakirjalla vastuu jätteestä siirtyy toiminnanharjoittajalta ongelmajätettä vastaanottavalle yrittäjälle.

Siirtoasiakirjoja puuttui erityisesti romuajoneuvojen kuljetuksissa, vaikka romuajoneuvotkin ovat ongelmajätettä silloin, kun ne sisältävät käyttönesteitä.

”Toiminnanharjoittajat sanoivat, että romuajoneuvo on ongelmajätteistä ainoa poikkeus, johon ei tarvita siirtoasiakirjaa, vaikka se ei pidä paikkaansa. Olisiko virheellinen käsitys syntynyt siitä, että romuajoneuvot on alettu luokitella ongelmajätteiksi vasta hiljattain”, Munne pohtii.

Toisaalta epäselvyyksiä on saattanut aiheuttaa myös se, että esikäsitelyihin romuajoneuvoihin ei siirtoasiakirjaa tarvita, sillä esikäsitelyssä vaaralliset nesteet on jo poistettu.

PERUSTIETÄMYKSESSÄ PUUTTEITA

Tehokampanjassa tarkastetut yritykset edustivat monipuolisesti sekä pieniä, keskisuuria että suuria teollisuusyrityksiä. Mukana oli paperi- ja puunjalostusteollisuutta, metallien pintakäsittelyä, muovien jalostusta, huonekalutehtaita sekä jätehuoltoalan toimijoita.

”Ympäristöluvallisten yritysten perustietämys ongelmajätehuollosta oli kunnossa siltä osalta, että yritykset tiesivät melko hyvin, mikä on ongelmajätettä ja mikä ei. Sen sijaan yritykset eivät aina olleet ottaneet perusteellisesti selvää siitä, kuinka ongelmajätteitä varastoidaan turvallisesti, jotta astiat olisivat kunnollisia,

Tehovalvontaa valtakunnallisestikin?

■ Hämeen ympäristökeskuksen yli-tarkastaja **Jaana Nuutinen** uskoo, että Päijät-Hämeen teollisuusyritykset eivät poikkea muusta Suomesta, vaan että tehovalvonnan tulokset ovat yleistettävissä myös valtakunnallisesti.

Nuutisen mukaan ympäristöhallinnossa on keskusteltu valtakunnallisten tehovalvontaprojektien toteuttamisesta.

Nuutisen mukaan Hämeen ympäristökeskuksen kampanja oli hyvä suunnata nimenomaan ongelmajätehuoltoon, koska se on selkeästi valvottavissa oleva osakokonaisuus, joka ei välttämättä edellytä ympäristöluvallisten yritysten yksilöllisten erityispiirteiden tuntemista etukäteen.

Hämeen ympäristökeskus on toteuttanut aikaisemmin vastaavanlaisen valvontakampanjan vesilain valvontaan liittyen. Siitä saadut hyvät kokemukset rohkaisivat käynnistämään ongelmajätehuoltokampanjan. Nuutisen mukaan samantapaisia tehovalvontaprojekteja tullaan todennäköisesti jatkamaan. Osa niistä voi suuntautua myös jätehuoltoon.

valuma-altaat olisivat kunnossa ja vuodot hallinnassa piha-alueella”, Munne summaa.

Jaana Nuutinen kertoo, että yleensä jätehuollon ammattilaisyrityksissä ongelmajätehuoltoon on paremmalla tolalla kuin sellaisissa teollisuusyrityksissä, joille jätehuolto on toimialana vieraampaa.

Enemmän neuvontaa

■ Tehovalvontakampanjan tuloksia hyödynnetään jatkossa Hämeen ympäristökeskuksen normaalien laitosvalvontakäyntien yhteydessä. Ongelmajätehuoltoon tullaan kiinnittämään niissä aiempaa enemmän huomiota. Ympäristökeskus aikoo myös uudistaa omat Internet-sivunsa tältä osin, jotta teollisuusyrityksille olisi tarjolla entistä enemmän ongelmajätehuoltoon liittyvää neuvontamateriaalia.

Jo ongelmajätehuollon tehovalvontakampanjan suunnittelu aiheutti myönteisiä seurauksia, kertoo projektityöntekijä **Maarit Munne**:

”Kuulimme eräältä ongelmajätettä kuljettavalta yritykseltä, että kun lähitimme kampanjan aluksi Hämeen ympäristökeskuksen alaisille ympäristöluvallisille yrityksille kirjeet, että tällainen valvontaprojekti toteutetaan, kuljetusyrittäjä oli saanut pyyntöjä tulla hakemaan nurkissa pyöriviä ongelmajättekontteja pois.”

toketju. Ongelmajätteiden kuljettajat toivovat, että ongelmajätteitä säilytettäisiin vain hyväkuntoisissa ja selkeästi merkityissä astioissa.

Puutteita havaittiin myös siirtoasiakirjoissa,

Meri Ruppel